
Віктар Ярац

...ціхі сьнег –
як ціхая малітва...

Сьвятло ў вакне

Твой позірк

Калядны сьнег. Сьцяжынай пратаптанай
Нясе турботы дзень. А я нясу
Твой позірк – ім загойваюцца раны,
З душы сыходзіць даўкі, шэры сум.

Ён, гэты сьвет, усё-ткі мае права
Ня толькі ў храмах на давер людскі
Пад небам, дзе аблокаў пераправа,
Дзе выдыхам – і ветры, і вякі.

Хоць дзень бяз сонца – толькі не староньні:
Крылатай поштай рассылае ў сьвет
сініц-вандроўніц сьпеў, а крык вароньні –
таксама ўсім жывым — жывы прывет.

Пад чорным крыльлем далеч не чарнее –
Яшчэ выразней бель сьнягоў пад ім.
Нясу твой позірк толькі ён умее
Лячыць святлом нябесным і зямным.

* * *

Пра каго над сьнежнаю Айчынай
Моляцца сузор'і ў час, калі
Ветры замятаюць сьлед ваўчыны,
Студзяць і прысады, і палі?

Да каго святло ліецца ў вокны
І трывожыць неспакою сны,
Залатыя цягнучы валокны
Да вачэй і нечай сівізны?

На каго гаючае дыханьне
З вышыні сыходзіць ціха ў дом,
Каб пачула ў сьнежным сьвеце раньне
Сэрца, што хадзіла хадуном?

Згубіцца пад сьнегам сьлед ваўчыны.
І вятры захочуць адпачыць.
А пакуль сузор'і над Айчынай
Моляцца аб чым, каму ўначы?

Фарбы зімы

Ад гадоў-трывог у мамы косы –
Бельлю белаі, не растаць якой.
І шумяць за вокнамі бярозы
Не чужой – сваяцкай талакой.

З абразоў пад ручнікамі з лёну –
Позіркі відушчыя сьвятых;
Зёлкі ўспамінаюць дзень зялёны
Між вялкоў цыбулі залатых.

А на шыбах вокнаў, як замовы
Ад бяды, хвароб і злых вачэй,
Маразы свой почырк сінязвонны
Ставяць днём і ў зорнасьці начэй.

Гэты міг

Матэю Шопкіну і Хрысту Ганаву

Пра што вяршыні вечнасьці Балканам –
Зямлі, дзе сьпяць героі ўсіх эпох,
Спавітыя бяссоньніцай дарог,
Расказваюць над смогам і туманам?

Ці месяц зноў турэцкім ятаганам
Спрабуе расьсячы вышынь радно
Над Шыпкаю, што загаіла раны?
Там кроў братоў глыбіняў грэе дно.

Мячы, вадой хрышчоныя дунайскай,
Крыжы вякоў, манастыроў агні,
Даліны Руж, дзе ў сьнезе – подых майскі,
Ці поўняць слова сілай даўніны?

...У вечар позьні, стылы і імглісты,
За сотні вёрст адсюль у гэты міг
На гук які настройваеце слых,
Балгарскія сябры Матэі і Хрыста?

Грузім дошкі

Алесью Разанаву

У ватоўках (дзе ўзялі – ня помню)
Грузім дошкі ў сьнежаньскі мароз.
Ветрана. Баяцца нават промні
Высунуць з вышынь азяблы нос.

Скразьнякам на станцыі таварнай
Ёсьць дзе разгуляюцца ў час такі.
Заўтра – Новы год. Сягоньня — хмарна.
У імгле – надзеі аганькі.

Грузім дошкі. Кожная, здаецца,
Пахне борам родным над ракой.
І для нас там сьвеціцца акенца
у хаце, дзе чаканьня неспакой.

Цягнікі бягуць таропка недзе –
Не спазьніцца б Новы год сустрэць.
Грузім дошкі – і цяплее ў сьвеце:
Нам яго дыханьнем грэць і грэць.

Будзем несцьці стому позна ўвечар
У прытулак наш — студэнцкі дом.
У прасьветах небных — зорак веча.
Сьвіслач сьпіць бязгучна пад ільдом.

З музыкай сьвяточнаю так лёгка
Ноч мільгне, бы хуткі ўзмах крыла.
Нібы сон, згадаюцца ватоўка,
Дошкі з наледдзю.... Імгла-імгла...

Ціхі сьнег

Ціхі сьнег, як ціхая малітва,
Пра каго ў вячэрняй цішыні
Над зямлёй, што сьветлыні адкрыта
Ў маразы, як сэрца— дабрыні,
Так вядуць няспешную гаворку
Між сабою людзі, для якіх
Успамінаў гронкі не агорклі
Пра шляхі ў завеях віхравых.
Так у сьцюжу дзеляцца агульнай
Птушкі пад застрэшкам цеплынёй,
Пчолы, што пра кветкі сьняць у вульлях,
Лісяняты ў глыбіні лясной.
Ціхі сьнег дакорам не карае —
Прычашчае цёмную кару
Дрэў, што йдуць за кім за небакраі
у хмурную і ветлую пару?
Ціхаю малітваю няспешнай
Кружацца сьняжынкі нада мной.
Цэлы сьвет загадкавы, бязьмежны
Музыкай гукае незямной...

Ціхі сьнег — як ціхая малітва...

Акно-маяк

Памяці Алеся Траяноўскага

Гайдалася ночы сьвятло
На крылах гаворак бяссонных.
І цёпла на сэрцы было
Ня толькі ад келіхаў поўных.

У сьвеце, дзе ўдосталь імжы
Ялейнай, і змрокам — падманы,

Душа дакранецца душы –
І гоцяцца раны.

Бязвер'я цішэе скразняк.
Адчаю ільдзіны сыходзяць.
Святло у вакне – як маяк
У моры завей і стагоддзяў.

Пад стольлю дымок цыгарэт
Кружыўся, ныраючы ў фортку,
І грэўся гасьціннасьцю сьвет –
Бяз чорнай, глухой уніформы.

* * *

Вёў белы дзень праз белыя сумёты,
Праз гурбы неспатольных завірух
У сьвет, дзе ў песьні крылы для палёту
Дужэлі з ласкі губ тваіх і рук.

Ня пёк пытаньнем колкі сьнег:
—А хто ты?
І кожны шлях – узьлётнай паласой
Для радасьці, дзе будні і турботы
Тваёю пераплецены касой.

Ты ўся — святло.
Ты ўся — з такой ясноты,
Перад якой святлее цёмны цень.
І сэрца – не палоньнікам самоты,
Калі яго кранецца твой прамень.

Вянчальны сьнег

Сьнег пайшоў – і мякчэйшыя гукі
Сталі ў сьвеце вакзалаў начных.
І твае разьвітальныя рукі
На далонях прыціхлі маіх.

Гэта музыкі даўняй гучаньне,
Што зьяецца з вышынь на зямлю,
Дзе з гадамі няпроста прызнаньне
Пераплавіць у слове «люблю».

А сьняжынкам — кружыцца і падаць,
І на мілых маўклівых губах
Раставаць, покуль поезд у гулях
Не пабег па сьлядах сьнегападу.

Пераплецена неба з зямлёю.
І хвіліны бягуць—не спыніць!
Растаёмся, бы ўласнай рукою
абрываем між сэрцамі ніць.

Гэты сьнег – напасёл нечаканы —
Не асьлепіць пытаньнем пагляд.
Як мелодыя неба-аргана —
Нас вячае з табой сьнегапад.

Каляды

На трасах вецер у абдымкі лезе,
Імчаць па аўтастрадах ноччу й днём
Хто на «Рэно», а хто на «Мерседэсе»
За доларам, за еўра, за рублём.

Разгублена ўзіраюцца маўкліва
На гэты бег няспынны поле й бор.
Імчыцца век – і надрывае жылы
Ад перагрэву стомлены матор.

Петардамі ўзрываюцца каметы,
Сузор'і ладзяць шоу-фейерверк.
Але адкуль плыве, дымком сагрэты,
Каляд пагляд мінулы ў новы век?

І чуецца, як асыпаюць з вецьця
Бязрозы сьнег на дол – на ім відна
Палоска лесу, нібы выклік сьмерці,
Замовай ад суроку злога дня.

Ляціць вазок між грубаў. Пад палозьзем
Ня росчыркі паклёпнага пяра,
Якім старанна пішуцца даносы –
Пасланьні да суровага цара.

Імчыць вазок пад небам завірушным
Яшчэ да Чорнай рэчкі – белы шлях.
І грэе рукі, нібы птушак, Пушкін.
Яшчэ Дантэс фліртуе на балах...

